

De Balans

December 2020 - Jaargang 42 nummer 2

Kerst editie
Kerst editie

Volgens Kees nemen we in deze periode afscheid van een kutjaar...

Als je zijn verhaal leest, kan dat alleen maar volmondig beaamd worden.

Timo gaat desondanks onverdroten verder met zijn analyse rubriek en ook Jos en Peter laten weer een nieuwe editie van hun vaste kolommen het licht zien.

Geen Kersttoernooi, geen Jubileumfestiviteiten maar lockdowns, mondkapjes en anderhalvemeter afstand in de komende feestdagen.

Hopelijk kan deze Balans wat leesplezier bieden in deze, in meerdere opzichten, donkere dagen!

Jos Heesen

redactie

Colofon

De Balans is het clubblad van UCS De Rode Loper en verschijnt minimaal 4x per jaar.

Kopij kun je sturen naar : redactie@ucsderodeloper.nl

Redactie :

- Peter Das
- Jos Heesen
- John Temming
- Kees Volkers

Voor meer informatie over UCS De Rode Loper:

www.ucsderodeloper.nl

waar ook ons forum te vinden is.

UCS De Rode Loper is opgericht op : **25 november 1930.**

Ereleden van de club zijn :

- Nico van Harten
- Jan Polders.

Inhoud:

- Morphy's Tijdlijn 03
- [REDACTED] weer hardhandig 07
- Albin Planinc 15
- The Queen's Gambit 18
- Rode Lopers combineren 21
- Polgar-Kasparov 23
- 2020: drie doden en een overlevende 24
- Oplossingen 30

Morphy's tijdlijn

Jos Heesen

De serie van dit jaar zal de levensloop van mijn schaakheld, *Paul Morphy*, afzetten tegen de wereldgebeurtenissen van zijn tijd.

In de vorige Balans waren we gebleven bij een 7 jaar oude Morphy (1844).

Morphy's geschiedenis	Jaartal	Wereld geschiedenis
8 jaar oud Op 27 december verslaat Charles Henry Stanley (1819-1901) Eugene Rousseau (1810-1870), in New Orleans – 15x gewonnen, 8x verloren, 8x remise. Het is het eerste kampioenschap van de VS (hoewel toen de titel "US Chess Champion" niet gebruikt werd). Er werd gespeeld om \$500. Dit is het eerste georganiseerde schaakgebeuren in de VS. Rousseau werd bijgestaan door Ernest Morphy, die op zijn beurt zijn 8-jaar oude neefje Paul meenam.	1845	Op 29 januari verschijnt in het dagblad New York Evening Mirror het gedicht <i>The Raven</i> van Edgar Allan Poe Op 1 maart, 3 dagen voor zijn aftreden, ondertekent de Amerikaanse president John Tyler een wet die de annexatie van Texas mogelijk maakt Op 15 maart wordt het zelfrijzend bakmeel uitgevonden door Henry Jones. Op 8 mei start de eerste Southern Baptist Convention van Baptisten in de zuidelijke VS die vóór de slavernij zijn.
9 jaar oud Vanaf deze leeftijd begint Paul honderden partijen te spelen tegen de beste spelers in New Orleans. Op deze manier groeide hij uit tot de beste speler van New Orleans en later van Amerika.	1846	Op 13 mei verklaart de VS de oorlog aan Mexico Op 17 augustus annexeert de Amerikaanse marineofficier Robert Stockton de (toen) Mexicaanse staat Californië.

In December is Major General Winfield Scott (1786-1866) in New Orleans en hij wil graag een partijtje met een sterke speler. Na het diner stelt men hem voor aan Paul, die vervolgens twee partijen wint.		Op 23 september wordt de planeet Neptunes ontdekt. Op 28 december wordt Iowa toegelaten als deelstaat van de Verenigde Staten van Amerika
10 jaar oud	1847	Op 13 september verovert Generaal Scott Mexico City
11 jaar oud Paul wint een partij van zijn vader. Op zich niet bijzonder ware het niet dat het de eerste Morphy partij is, waarvan de zetten genoteerd werden. Paul gaat naar school op de Jefferson Academy, een privéschool, vlak bij zijn huis. Paul geeft daar de voorkeur aan lezen en schrijven en vermijdt alle sportactiviteiten.	1848	Op 24 januari vindt James W. Marshall in de buurt van Coloma (Californië) goud in de bedding van de American River. Zijn vondst leidt tot de Californische goldrush. Op 2 februari wordt de Vrede van Guadalupe Hidalgo getekend. Er komt een eind aan de Amerikaans - Mexicaanse Oorlog en Mexico moet een groot deel van zijn grondgebied afstaan aan de Verenigde Staten. Op 7 november wordt Zachary Taylor de 12de President van de VS
12 jaar oud Op zijn 12de verjaardag wint Paul een blindpartij van zijn oom Ernest.	1849	Op 1 november wordt in Nederland de regering Thorbecke gevormd. Op 11 januari behaalt Elizabeth Blackwell als eerste vrouw in de Verenigde Staten van Amerika

Op 28 september wint Paul een partij van Eugene Rousseau. In de jaren 1849 en 1850, speelt Paul 50 partijen tegen Rousseau en wint 9 van de 10 keer. Zo ook op 28 oktober: Paul wint in 23 zetten en de partij wordt opgestuurd door zijn oom Ernest voor publicatie in het schaakmagazine La Regence. In januari 1851 zou de partij gepubliceerd worden.		een universitaire graad in de geneeskunde. Op 7 oktober overlijdt Edgar Allan Poe, Amerikaans schrijver en dichter, op 40 jarige leeftijd.
13 jaar oud In mei, kwam de Hongaarse schaakmeester Johann Jacob Löwenthal (1810-1876) naar New Orleans. Aangekomen werd hij ziek, maar toen hij weer herstelde zocht hij contact met Eugene Rousseau, waar hij van Paul hoort en verzocht om een paar partijen met hem te spelen. Löwenthal speelt 3 partijen en Paul wint ze allemaal (hoewel sommige bronnen melden dat een partij remise werd). Maar dit komt door een falsificatie van Löwenthal in zijn boek over Morphy's partijen. De partijen werden gespeeld op 22, 25 en 27 Mei.	1850	Op 10 juli wordt Millard Fillmore de 13de President van de VS. Hij volgt de overleden Zachary Taylor op. Op 19 januari richten Henry Wells en William Fargo American Express op voor de snelle bezorging van poststukken. President Fillmore ondertekent op 20 september de wetten die deel uitmaken van het Compromis van 1850. Slavenhandel wordt afgeschaft in het District of Columbia, en de nieuwe staat Californië wordt een slavenvrije staat. Maar de <i>Fugitive Slave Act</i> verplicht de federatie tot hulp bij de opsporing van voortvluchtige slaven.

14 jaar oud Net nieuw op het college, wordt Paul gekozen als vice president van de Thespian Society en acteerde regelmatig in schooltoneelstukken. Paul begint ook met schermlessen op verzoek van zijn vader en het zou zijn enige fysieke sport worden. In oktober krijgt Paul de eerste prijs voor goed gedrag van het Spring Hill College. Hij was ook de beste van zijn klas in Latijn, Grieks en Engels en de op een na beste in Godsdienst, Frans, en Rekenen.	1851	Op 26 maart, In het Panthéon te Parijs demonstreert Léon Foucault met een slinger van 67 meter de draaiing van de aarde. Op 1 mei opent de Wereldtentoonstelling in Hyde Park, Londen. In juni eindigt de Mariposa-oorlog in Californië met de gevangenneming van de Chieft Tenaya en de andere Ahwahnechee-indianen in Yosemite. Op 18 september verschijnt de eerste “<i>New York Times</i>”
15 jaar oud Paul leert Charles Amedee Maurian (1838-1912) het schaakspel. Charles werd zijn beste vriend (voor het leven). Ze gingen samen naar het Spring Hill College. Charles overleed op 2 december, 1912.	1852	Op 1 januari wordt de postzegel in Nederland ingevoerd. Op 2 november wordt Franklin Pierce de 14de President van de VS. Op 1 juli wordt in Nederland de Haarlemmermeer drooggelegd.

■■■■ weer hardhandig
■■■■ ■■■■

Jeroen W. Link, Vlees Kokers, Seth van der Vegt: ik ben langzamerhand gaan beseffen dat het geen zin heeft je te beklagen over de manier waarop je door je clubgenoten wordt aangepakt. Het is niet dat je niet gewaarschuwd was toen je hun naam las. Maar moeilijk blijft het soms natuurlijk toch.

Vorig jaar publiceerde ik al eens drie nederlagen die ik in correspondentiepartijen leed tegen ■■■■ ■■■■. Daarna zijn we doorgegaan met twee partijen tegelijk, waarbij we meteen een nieuw potje beginnen als er een is afgelopen. Ik win ook weleens, maar om een of andere reden zijn mijn nederlagen het interessantst. Kortom, ik ontkom niet aan verdere zelfkastijding en zal hier opnieuw een partij analyseren die ik verloren heb.

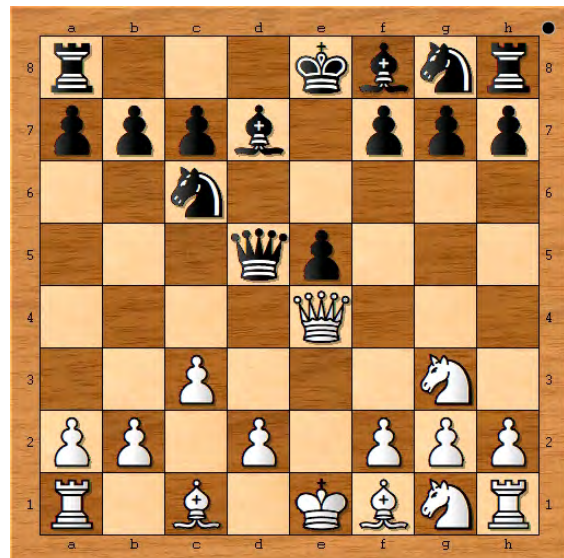
■■■■ – ■■■■

Chess.com, oktober-november 2020
(max. drie dagen per zet)

**1.e4 d5 2.Pc3 dxe4 3.Pxe4 Dd5
4.Pg3 Pc6 5.c3**

Wit kiest een wat verkreukelde opstelling.

5...e5 6.Da4? Ld7 7.De4

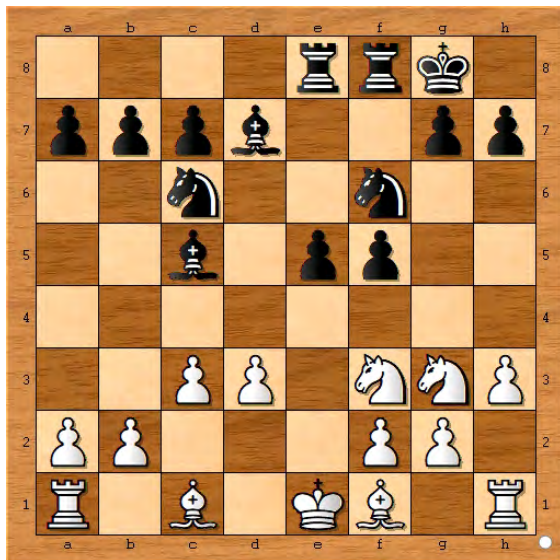
Van de regen in de drup. Wit had de dameruïl via 7.Db3 moeten aanbieden, maar dat werd verhinderd door het feit dat rechtgeaarde schakers zich liever in bochten wringen dan toe te geven dat hun laatste zet fout was.

**7...Dxe4+ 8.Pxe4 f5 9.Pg3 Pf6
10.d3 Lc5 11.h3?**

Nog meer tijdverlies. Pg4 was geen echte dreiging (11.Le2 0–0 12.Pf3 Pg4 13.0–0).

11...0–0 12.Pf3 Tae8

13.Pd2!

De enige verdediging. Na 13.Le3 Ld6 dreigt zwart zowel f4 als e4. Na 13.Le2 (wat ik verwachtte) is 13...e4 erg sterk: 14.dxe4 Pxe4! en nu kan 15.0-0 niet wegens 15...Pxc3 (nog een reden dat 11.h3 niet goed was) terwijl wit na 15.Pxe4 fxe4 een pion verliest.

13...e4 14.dxe4

Een lastige keus. Ook na 14.d4 f4 staat zwart erg goed, bijv. 15.dxc5 fxg3 16.fxg3 Pe5 en de koning krijgt geen rust.

14...fxe4

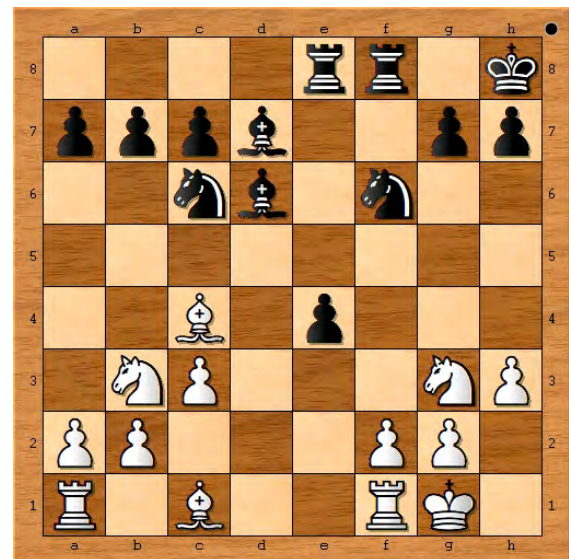
Het is jammer, ook na 14...Pxe4 15.Pdxe4 fxe4 speelt wit 16.Lc4+ om vervolgens te rokeren. Ik vroeg me daarom af of ik al een afslag gemist had, maar dat gebeurde pas hier. Fritz' tussenzetje 14...f4! is erg sterk: 15.Lc4+ Le6 16.Pe2 Lxc4 17.Pxc4 Pxe4 en wit kan nog steeds niet goed rokeren (18.0-0 Pxf2).

15.Lc4+ Kh8 16.0-0

Wat nu? Zwart staat nog steeds mooi met al die actieve stukken en de vervelende e-pion, maar als hij niet doorpakt kan die pion ook zwak worden. Hem verder doorschuiven leidt alleen maar tot ruil, dus eigenlijk doet Lc5 op zijn 'mooie' diagonaal niet zo veel. Verder zou zwart Pe5 willen spelen, maar dat kan nu niet wegens P(d/g)xe4. Dus...

16...Ld6! 17.Pb3?

17.Pe2 was nodig.

17...Pe5?

Vreemd dat we allebei 17...e3 misten, waarna wit de pion niet kan slaan (18.Lxe3 Lxg3) en niet beter heeft dan 18.f4.

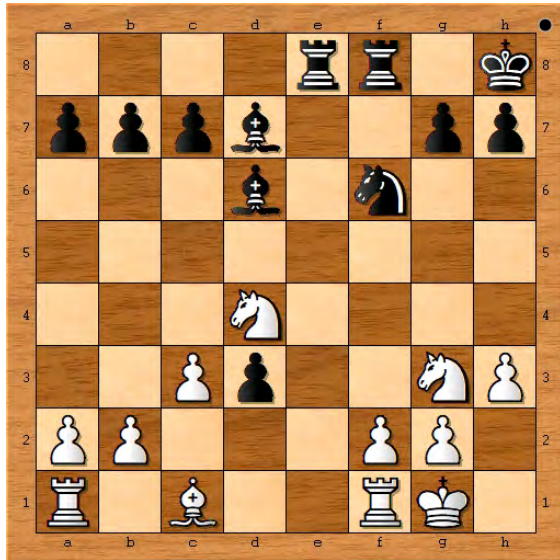
18.Le2 Pd3 19.Lxd3

Het paard was erg vervelend, bijvoorbeeld 19.Td1 Pxf2! 20.Kxf2 e3+ en zwart wint minimaal het paard op g3 terug.

19...exd3

Het begin van de zenuwenoorlog. De pion is een handenbinder voor wit, maar zwart moet steeds oppassen dat hij niet verloren gaat.

20.Pd4?

20...Pe4?

Ik zag dat ik door wit zet met tempowinst een pion naar c4 kon brengen, maar dacht dat het niet goed was. Na 20...c5 21.Pf3 c4 22.a4 beviel het me geloof ik niet dat ik c4 niet meer met een pion kon dekken. Toch staat zwart dan gewoon heel goed.

21.Pxe4 Txe4 22.Le3!

Houdt natuurlijk de toren van e2, maar voorkomt ook – zoals ik nu ontdekte – dat zwarts pion doorloopt naar c4. **22...c5**

Het paard moet een keer verjaagd worden, anders is d3 niet goed te dekken.

23.Pb3 b6

Want 23...c4 24.Pd2 Th4 25.Lxa7 kost een pion. Zwart heeft compensatie, vindt Fritz, maar vooral vanwege de rare positie van de toren op h4 vertrouwde ik het niet.

24.Pd2 Tee8 25.Pc4

Handig, na meteen 25.b3 was 25...Le5 lastig.

25...Lb8 26.b3

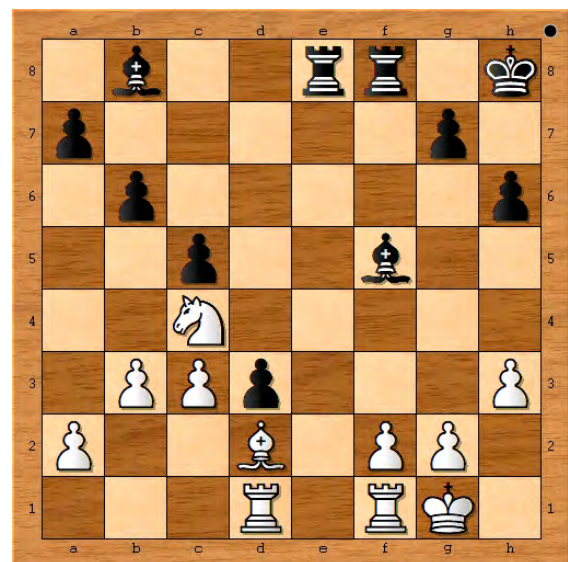
Verhindert voorlopig b7-b5 en c5-c4: na 26...b5? 27.Pb2 blijft er wat hangen bij zwart.

26...h6

Alvast een gaatje voor de loper.

27.Tad1 Lf5 28.Ld2

Hé, hij laat Te2 toe. 28.g4 Lh7 29.f4 was niet gevaarlijk voor zwart: 29...Le4.

28...Te6

28...Te2 29.Tfe1 Tfe8 30.Pe3 was bij nader inzien niets bijzonders. Ik hoopte het opdoemende remisespook

te verjagen door mijn toren naar g6 te spelen.

29.Tfe1 Tfe8

Uiteindelijk vond ik 29...Tg6 toch geen goed idee, want wit verdubbelt dan met 30.Te3 en neemt de e-lijn over.

30.Pe3 Lg6 31.Pd5 b5?!

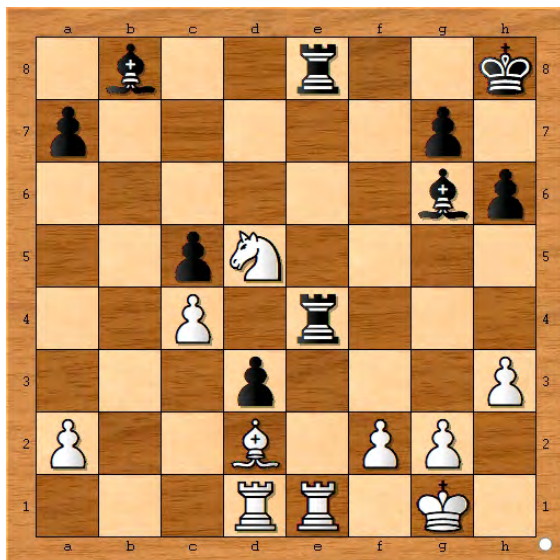
Hier (of eigenlijk een zet eerder) had ik eerst even 31...Lh7 moeten doen.

32.c4?!

Wit kon met 32.Txe6 Txe6 33.Pf4 Lxf4 34.Lxf4 een erg remiseachtig eindspel bereiken.

32...bxc4 33.bxc4 Te4!

Nu heeft zwart toch weer iets.

34.Txe4 Txe4 35.Pe3 Lf4 36.Tc1 Lxe3?!

Zo komen er ongelijke lopers op het bord, maar dat leek me nodig om verder te komen. 36...Te6! gevolgd door Ta6 was echter sterker.

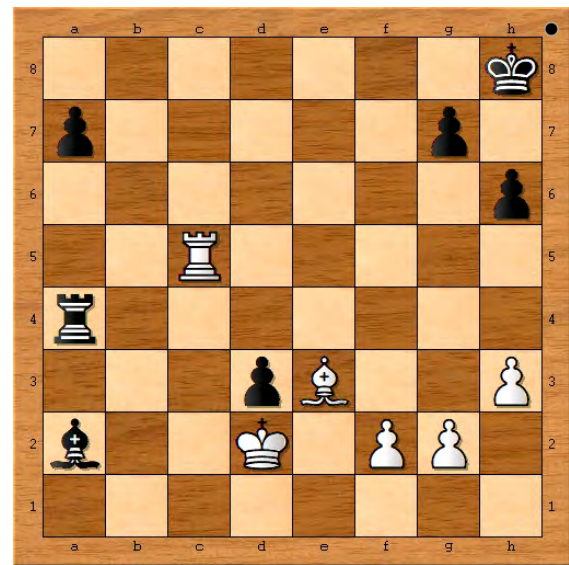
37.Lxe3 Lf7 38.Kf1

38.Lxc5?? d2. De koning komt helaas net op tijd om te helpen.

38...Lxc4 39.Ke1 Lxa2 40.Txc5

Ta4 Zwart is er met een pion extra en twee vrijpionnen uitgekomen, maar wit staat toch niet echt minder. Zijn koning doet goed mee en de zwarte pionnen zijn kwetsbaar.

41.Kd2

41...Lb1

En helaas moet zwart zijn loper begraven: na 41...Lc4 was 42.Kc3 La6 43.Tc7 vervelend.

42.Tb5 Lc2 43.g3 a6

Voorzichtig proberen de pion naar het veilige veld a4 te loodsen. 43...a5 was te haastig: 44.Lb6 en nu houdt 44...Tb4 de pion nog op het bord, maar er volgt torenruil met een dode remisestelling.

44.Tb7

Hier zag ik iets vervelends, maar onvermijdelijks aankomen.

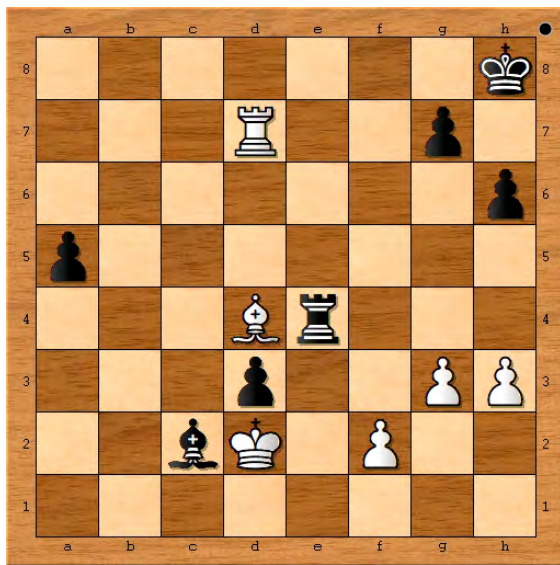
44...Te4 45.Td7!

Wit gaat Ld4 spelen om g7 te veroveren.

45...a5

Ik was eigenlijk 45...Te6 46.Ld4 Tg6 van plan, maar ontdekte nu dat mijn toren na 47.g4 a5 48.f4 a4 49.f5 Tg5 50.Le3 het haasje zou zijn. 45...g5 46.Td6 helpt ook al niet.

46.Ld4

46...Kg8

46...Te2+ leek me na 47.Kc3 weinig zin te hebben. Wel als zwart remise wil: 47...La4! 48.Txg7 d2 dwingt wit eeuwig schaak te geven (49.Tg5+).

47.Txg7+ Kf8 48.Tg4!

Niet aan gedacht, ondanks plusminus een half uur analyseren bij 46...Kg8. Wit vermijdt het 'gedoe' met 48.Td7 Ke8 49.Td6 a4.

48...Te6

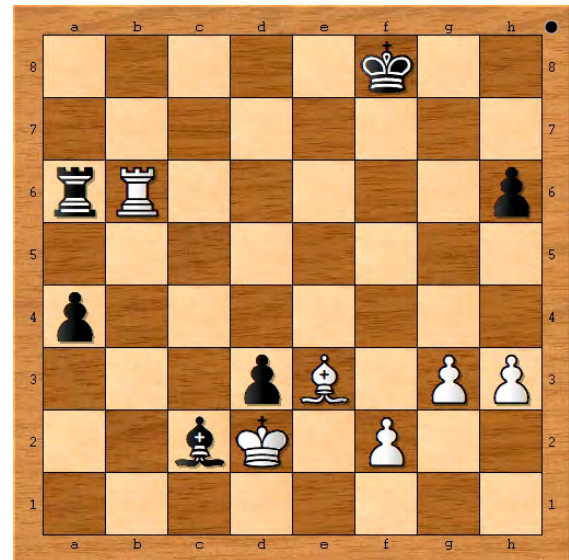
Voor remise vond ik het nog te vroeg, dus geen torenruil. Volgens mijn onderbuik waren de kansen

gelijk, maar de stelling zat duidelijk vol mogelijkheden.

49.Le3 a4 50.Tb4 Ta6

Dat heb ik in elk geval bereikt: vrijpion veilig en toren erachter.

51.Tb6

51...Ta5?!

Nog een pion opgeven is op het randje, maar ik vertrouwde het eindspel na 51...Txb6 52.Lxb6 ook niet helemaal. Ten onrechte, want aangezien wits loper niet én de a- én de d-pion kan tegenhouden, zit zijn koning aan d2 vastgeketend. De zwarte koning kan in zijn eentje gemakkelijk de twee extra witte pionnen aan de andere kant tegenhouden.

52.Lxh6+ Kf7 53.Tb7+ Kg6 54.Lg7 a3

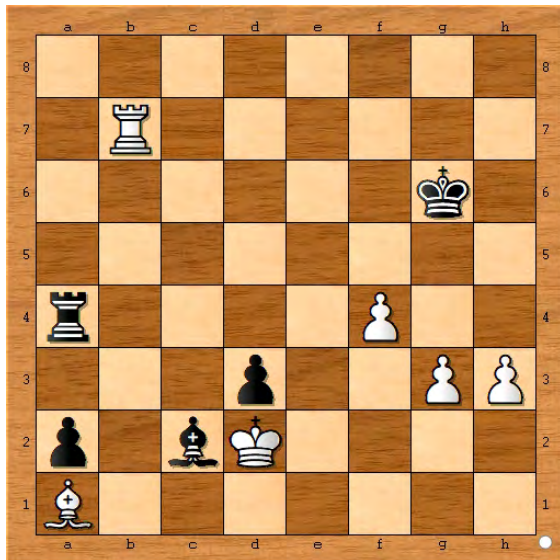
Het blijkt dat ik de pion hier nog terug kon winnen ook: 54...Th5! en wit moet de loper spelen omdat anders Th7 komt.

55.La1 a2 56.f4

Daar komen ze dan.

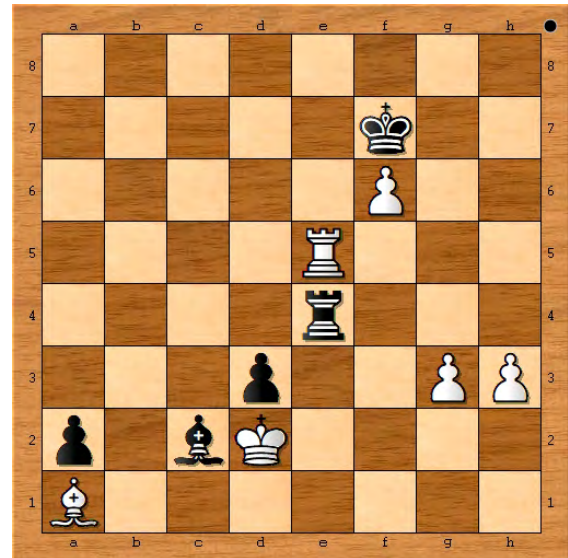
56...Ta4

Als wit de b-lijn bewaakt komt de zwarte toren langs de e-lijn op de onderste rij en vice versa.

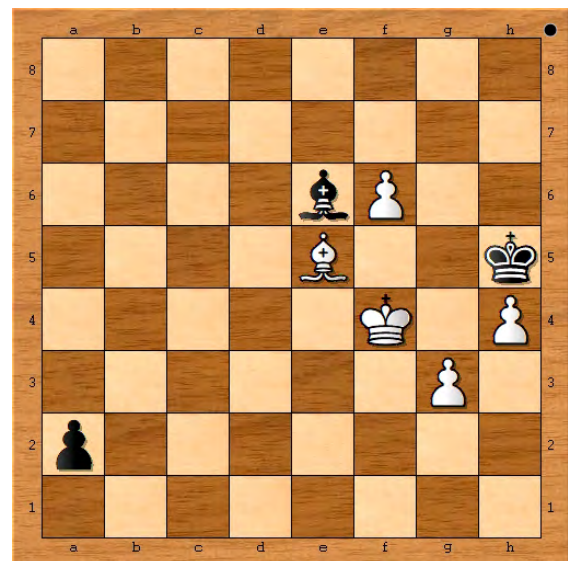
57.Tg7+ Kf5 58.Tg5+ Ke6 59.f5+ Kf7 De koning zou zelf liever de ander kant op gaan, maar hij moet helpen om zo lang mogelijk de pionnen tegen te houden.

60.f6 Te4 61.Te5!

61...Tb4

Alles op de tegenaanval. Torenruil was inmiddels erg link geworden. Als zwart daarna zijn koning heen en weer blijft spelen rond f7 wint wit simpel met de h-pion. Zwart zal dus een keer de pion op d3 moeten opofferen om zijn loper te activeren, maar dan komt de witte koning ook vrij. Het blijkt al foute boel na 61...Txe5 62.Lxe5 Lb3 63.Kxd3 Kg6 64.Ke4 Le6 65.h4 Kh5 66.Kf4!

En terwijl wit de zwarte koning zo lang mogelijk van g4 houdt, zet hij zijn loper wat verder weg op de lange diagonaal en loopt dan met zijn koning naar e7 om met f6-f7 de zwarte loper te winnen. Als zwart dat voorkomt door zijn koning terug te spelen, komen de andere pionnen in beweging. Alleen met een slimme zetvolgorde valt de witte koning lang genoeg af te houden voor remise: (61...Txe5 62.Lxe5) 62...Kg6 63.h4 Lb3 64.Kxd3 Kf5! (geen Ke4 voor wit) 65.Lc3 Kg4 66.Ke3 en nu niet 66...Kxg3 67.h5 Lg8 68.h6 en wint, maar 66...Lf7 waarna 67.Ke4 (67.Le5 Kf5) wel met 67...Kxg3 is te beantwoorden.

62.Te7+

De koning krijgt het wel benauwd.

62...Kg8??

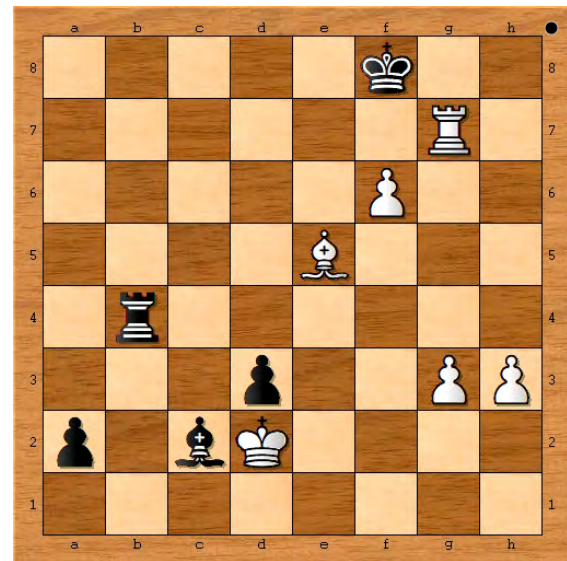
Ik ben zuinig met dubbele vraagtekens, maar hier zijn ze wel op hun plaats. Gewoon 62...Kf8 was nog steeds (net) genoeg voor remise: 63.Ta7 Tb1 64.Txa2 (op 64.Lc3 heeft zwart 64...Td1+ 65.Ke3 Lb3) 64...Td1+ 65.Kc3 (65.Ke3 Te1+ en de koning moet terug) 65...Kf7 en nu zou wit 66.Kc4 gevolgd door Ta7+ willen spelen, maar zwart heeft 66...Txa1! 67.Txa1 d2 met een remisestelling. Met 66.Ta6 Tf1 komt wit ook niet verder.

63.Tg7+

63.f7+ (op gehoopt) 63...Kf8 64.Ta7 Ta4 was remise na 65.Txa4 Lxa4

66.Kxd3 Kxf7, maar ook als wit torenruil vermijdt. De g- en h-pion kunnen namelijk niet opmarcheren zonder hulp van de witte toren, maar zodra die van de zevende rij gaat speelt zwart weer Kxf7.

63...Kf8 64.Le5!

'Another fine mess you got us into' zou Oliver Hardy zeggen. Opeens gaat de loper mijn koning belagen. Er dreigt al 65.Ld6+ Ke8 66.f7+ en mat.

64...Tb6

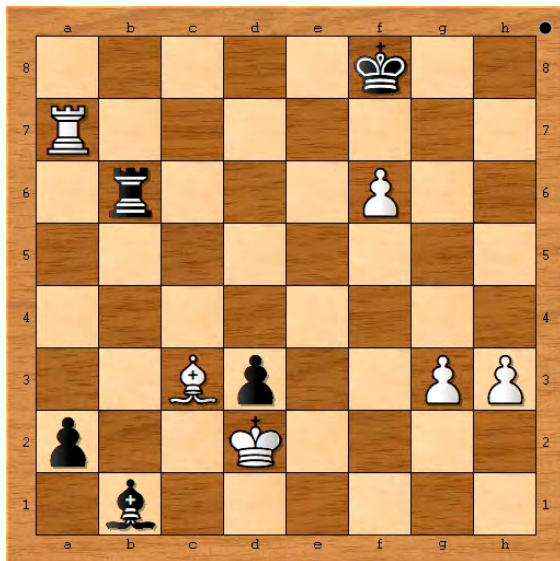
Zelfs hier was er nog een weg naar remise: 64...Lb3 65.Kxd3 Lf7! Sluit de witte toren af van de damevleugel. Na 66.Ld6+ Ke8 heeft wit niet beter dan weer 67.Le5 te spelen, want anders promoveert de a-pion, en na 66.Tg4 Txg4 67.hxg4 heeft hij weer een pion te weinig om te winnen. Op andere zetten, bijvoorbeeld 66.g4, doet zwart 66...Tb5 en blijft de loper

achtervolgen: 67.La1 Tb1 68.Le5 Tb5 enz. (68...a1D 69.Lxa1 Txa1 is natuurlijk de goden verzoeken).

65.Ta7 Lb1?

Nog steeds was 65...Lb3 de enige (nu alleen nog praktische) kans.

66.Lc3!

Ja, mooi van die wit. De zwarte toren kan niet meer van de b-lijn af vanwege Lb4+ en dus kan alleen de loper de witte pionnen tegenhouden, maar die komt te laat: 66...Lc2 67.g4 Lb3 68.g5! en 69.g6 met mat is niet meer fatsoenlijk te verhinderen. Een partij zoals ik er wel meer verlies: me niet bij remise neer kunnen leggen nadat ik goed gestaan heb. Maar wel een leuke partij! **1-0**

Op mijn oproep in de vorige Balans om partijen ter analyse in te sturen heb ik nog geen reacties ontvangen.

Jammer, maar het is er natuurlijk ook niet de beste tijd voor. Eens zien of het alsnog op gang komt.

In ieder geval staat het loket nog steeds open!

Albin Planinc

Jos Heesen

Als opvolger van het stukje over Velimirovic en de uitdaging die ik met Marcel en Henk D. ben aangegaan, hier het stukje over Albin Planinc.

Hij werd geboren in Briše op 18 april 1944 en stierf in Ljubljana op 20 december 2008.

Planinc won het Sloveens (toen Joegoslavisch) jeugdkampioenschap in 1962 en won ook het algemeen Sloveens (toen ook nog Joegoslavisch) schaakkampioenschap in 1968 en 1971.

In 1969, won Planinc het grote toernooi in Ljubljana, voor een tiental bekende grootmeesters. Terwijl die hun ochtenden gebruikten als voorbereiding voor de middag ronde, was Planinc aan het werk in zijn shift in de lokale fietsfabriek!

Andere memorabele resultaten: hij deed de 1ste plaats met Petrosian in IBM Amsterdam in 1973 (voor o.a. Kavalek en Spassky) en kwam tot gedeeld 3de-5de plaats in Hoogovens, Wijk aan Zee in 1974. Hij verwierf de titel van grootmeester in 1972. Planinc speelde in 1974 in Nice op de 21ste schaakolympiade voor Joegoslavië (4^e bord, (+9 –1 =5)) en won met het team zilver.

Zijn sociale gedrag tijdens toernooien zou heden ten dage geïdentificeerd worden als behorend in het autistische spectrum, bovendien leed hij ook nog aan paranoia. Dat is natuurlijk smullen voor het niet-wetende publiek: *“Zo hoort een schaker te zijn!”*

Het toeval wil dat zijn tijdgenoot Fischer aan dezelfde kwalen leed. (Getallen freaks zullen al opgemerkt hebben dat beiden zijn overleden toen ze 64 waren; nadat elk jaar een veld op het schaakbord was aangedaan).

Raymond Keene zei over Planinc, nadat hij in Zagreb 1975 overtuigend van hem gewonnen had:

“He said nothing to anyone, at least in the form of words. In analysis he would mention only chess moves, not what he thought about them. It was impossible either to like or dislike him, there seemed to be nothing there. And he had a strange way of walking, very slowly, like a lizard. But he had fabulous ideas. I watched one of his games unfold, against Grandmaster Minić, and I could hardly believe what I was witnessing — amazing chess!”

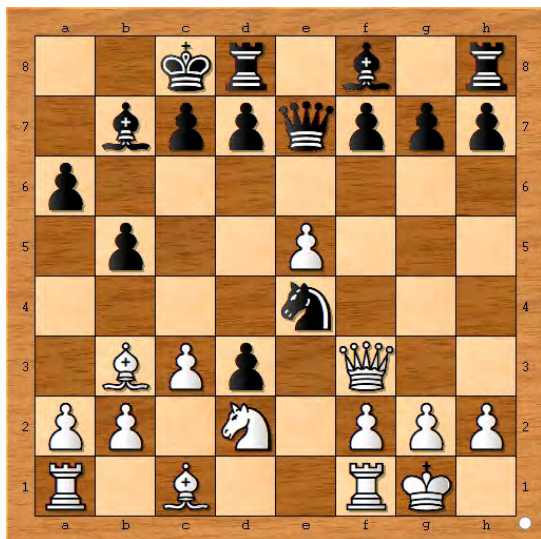
Ik geef die partij hieronder, zoals *Hans Ree* hem analyseerde op de site *Chesscafe.com*:

Dragoljub Minic – Albin Planinc, Zagreb 1975

**1.e2-e4 e7-e5 2.Ng1-f3 Nb8-c6
3.Bf1-b5 a7-a6 4.Bb5-a4 Ng8-f6
5.0-0 b7-b5 6.Ba4-b3 Bc8-b7**

A sharp variation, in accordance with his style. Often Black will follow up with Bc5, when both his bishops will be aimed at White's king.

**7.d2-d4 Nc6xd4 8.Nf3xd4 e5xd4
9.e4-e5 Nf6-e4 10.c2-c3 d4-d3
11.Qd1-f3 Qd8-e7 12.Nb1-d2 0-0-0**

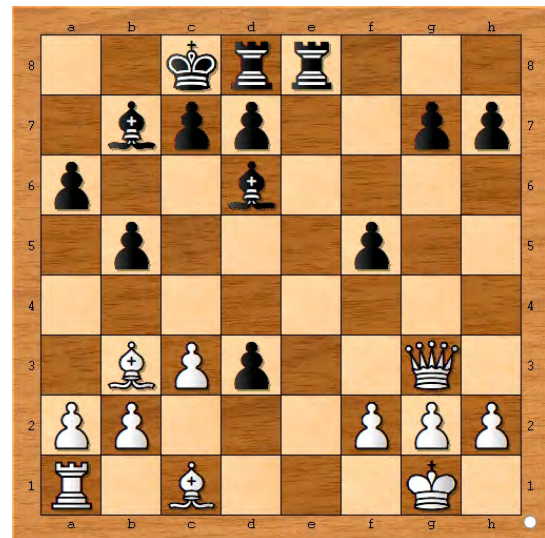

A voluntary piece sacrifice, as 12...Nc5 13.Bd5 Bxd5 14.Qxd5 c6 would be quite satisfactory for Black.

**13.Nd2xe4 Qe7xe5 14.Rf1-e1 f7-f5
15.Qf3-g3**

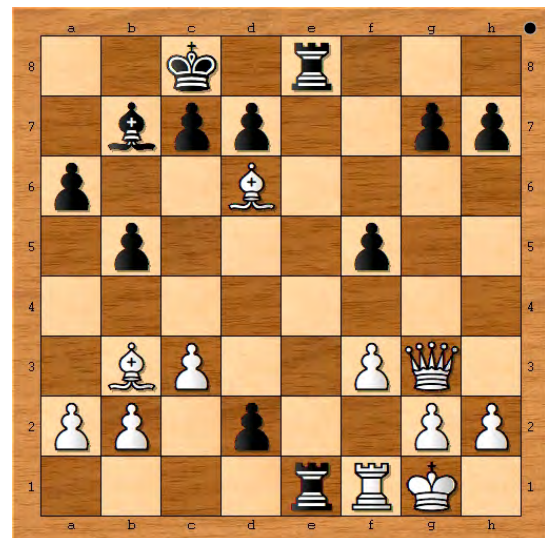
The only way to keep the piece.

**15...Qe5-e8 16.Ne4-d6+ Bf8xd6
17.Re1xe8 Rh8xe8**

So that was Black's intention. For the sacrificed queen he has a rook and a formidable free pawn.

**18.Bc1-f4 d3-d2 19.Ra1-f1 Re8-e1
20.Bf4xd6 Rd8-e8 21.f2-f3**

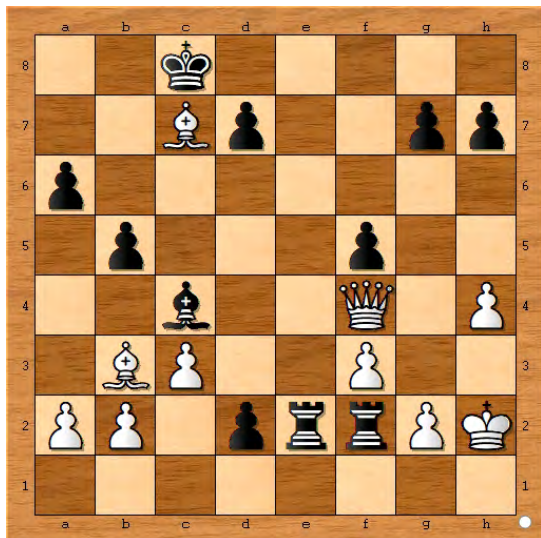
21..Bb7-d5

Another beautiful move. Instead of taking a bishop, which would lose after 21....cxd6 22.Qxd6, Black puts a bishop en prise.

22.Qg3-f4

Better was 22.Bf4, when Black would be wise to take a draw with 22...Rxf1+ 23.Kxf1 Bc4+ 24. Kf2 Re2+.

22...Bd5-c4 23.h2-h4 Re1xf1+ 24.Kg1-h2 Re8-e2 25.Bd6xc7 Rf1-f2

Be careful! After 25...Bxb3, White would turn the tables with 26.Bb6, winning. However, it might seem that Black would be winning by force with 25...Rg1, but the computer shows an unlikely way out for White: 26.Kxg1 Bxb3 27.Ba5 d1Q+ 28.Kh2 and if Black doesn't give a perpetual with 28...Rxb2+, White will do it after 28...d6 29.Qxf5+.

26.Qf4-d6

A grave mistake in time pressure, quite understandable in a game like this. He could have saved the game by 26.Bd1 Rxb2+ 27.Kh1 and though Black could go for an ending with opposite coloured bishops and

two pawns up with 27...Bd5 28.Bb6 Rh2+ 29.Qxh2 Bxf3+ 30.Kg1 Rxh2 31.Kxh2 Bxd1 32.Be3 Bb3, it seems to be a draw.

26...Rf2xg2+ 27.Kh2-h3 Rg2-h2+ 28.Kh3-g3 Re2-g2+ 29.Kg3-f4 Rh2xh4+ 30.Kf4xf5 Rh4-h6 0-1

Planinc, die tientallen jaren leed aan ernstige depressies, werd noodgedwongen schaaktrainer (hij vergat vaak om zijn salaris op te vragen gedurende deze periode) omdat hij het spelen van toernooien geestelijk niet meer aan kon. Zijn laatste toernooi, voordat zijn geest zich definitief sloot, was in 1979. En wat een gruwelijk toeval: het was een toernooi ter ere van Akiba Rubinstein, wiens schaak carrière ook veel te snel werd afgebroken door een gebroken geest....

De laatste jaren bracht Planinc door in een psychiatrische kliniek in Ljubljana.

The Queen's Gambit

Geurt van de Wal

De bladen staan al maanden vol over *The Queens Gambit*, de veelbesproken tv-serie op Netflix, waar het schaken onder de jeugd een explosie van schijnt te ondervinden. Ook om mij heen hoorde ik steeds meer enthousiaste reacties, zelfs van mensen die geen bal van schaken weten, en nu opeens betoverd lijken door het spel.

Toen Hans Ree er onlangs in de NRC een aanstekelijk stukje over schreef, was dat het laatste zetje en heb ik een abonnement op Netflix genomen. En de zeven afleveringen nog dezelfde dag in bijna één ruk uitgekeken.

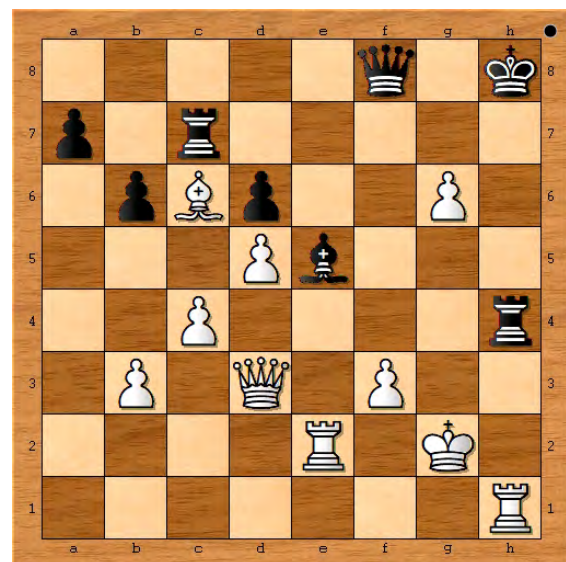
Want verslavend is het, dit verhaal over het weesmeisje Beth Harmon, dat in het internaat als negenjarige kennis maakt met het schaakspel, een supertalent blijkt en tien jaar later in Moskou de wereldtitel grijpt. Daartussenin zit veel en mooi drama op alle klassieke vlakken: liefde, drugs, eenzaamheid en de miskenning van een meisje natuurlijk.

En natuurlijk veel, heel veel schaakdrama. En liefst op een manier in beeld gebracht dat schakers het allemaal geloofwaardig vinden. Of

zoals de *Volkskrant* schrijft: “Voor de vele schaakscènes werd Garry Kasparov ingevlogen, die er voor moest zorgen dat geen enkele schaakzet of partij kon worden weggehoond door de schaakgemeenschap.”

Wat is het resultaat? Dat de partijfragmenten er inderdaad geloofwaardig uitzien. Kasparov heeft een aantal partijen bedacht en bewerkt waardoor pareltjes zijn gecreëerd.

Neem deze stelling uit de partij Dimitri Luchenko – Elizabeth Hammon, Moskou 1968. Beth heeft zwart en is aan zet.

41. ...Tch7!

Een prachtig torenoffer. Als wit het aanneemt of de andere toren op h4 neemt, is het snel uit. Daarom speelt Luchenko :

42. Tg1 T7h5

Nu werken alle zwarte stukken prachtig samen in een mataanval.

43. Kf1 Kg7 44. Ld7 Td4 45. De3 Td1+ 46. Te1 Ld4.

Wit geeft op.

Net echt, toch? Maar hoe het in beeld wordt gebracht, is werkelijk te knullig voor woorden. Om te beginnen verschijnt het torenoffer zelf gewoonweg *niet* op het tv-scherm. Van het laatste deel van de partij zien we namelijk zet 38 en 39 (die zijn ook heel mooi), en daarna springen we hup ineens naar zet 44. Daar gaat Garry zijn fraaie torenoffer, gewoon eruit geknipt, je moet maar durven!

Ook van de prachtige partij die Kasparov heeft bedacht voor de finalepartij van Beth is maar bitter weinig te zien. Jammer, want daarin speelt Beth het damegambiet (uiteraard), waarna haar Russische opponent Albins tegengambiet uit de kast haalt.

Vervolgens zien we de ene knulligheid na de andere. Op een bepaald moment biedt Borgov in deze partij remise aan. Dat wil zeggen, hij stelt een vraag: “Remise”? Beth denkt na en schudt haar hoofd. Ja, zo gaat dat dus niet in het echt, zelfs bij de Rode Loper niet.

Fraai is ook de volgende scene:

Borgov speelt een zet, draait zijn notatieblad om en noteert de zet. Ook Beth draait haar blaadje om en noteert deze zet. Oh, wat ziet dat er professioneel uit, ze draaien hun notatiebladen! Maar wacht even, hier klopt iets niet. Je draait je blaadje om gelijk als het vol is, daar wacht je niet mee tot de zet is gespeeld die als eerste op de achterzijde wordt genoteerd, dus ook dit is weer net niet echt. Hier heeft Kasparov niet over geadviseerd, dat is wel duidelijk.

Ook de gesprekken over partijen heeft Garry niet vooraf mogen beoordelen, dat blijkt zonneklaar. Neem de volgende dialoog tussen Beth en haar secondantenteam, dat vanuit de VS naar Moskou belt om haar te adviseren over hoe verder in de afgebroken finalepartij.

Secondanten: “*Je moet een open lijn creëren.*” Beth (de aanstaande wereld-kampioen!): “*Hoe doe ik dat?*” Secondanten: “*Er zijn vier opties, afhankelijk van zijn zetten. We hebben voor elk een oplossing.*” De teksten van de radioverslaggever zijn evenmin langs een beetje schaker geweest. Neem deze: “*Schaak was het doel van de aanvallende loper. Zo is de toren minder gevaarlijk.*” Of deze: “*Als ze*

verder spelen en het rustiger wordt in het eindspel, kan het er heel anders uitzien.”

Een grote gemiste kans is verder dat in de hele serie het doel van het schaakspel niet wordt uitgelegd. Dat had best even gemogen, want er wordt gesmeten met matzetten.

In haar allereerste schaakpotje krijgt Beth gelijk een herdersmat om de oren. Dat was toch een mooie gelegenheid geweest om uit te leggen dat het de bedoeling is om de koning aan te vallen totdat geen verdediging meer mogelijk is?

Over de Nederlandse ondertiteling kan ik kort zijn, die is zwaar beroerd. Zo wordt ‘1. d4 d5 2. c4 e5’ vertaald met ‘1. pion dame vier, pion dame vier 2. pion loper vier, pion koning vier’. De niet-schaker merkt niks, maar had voor ons even de moeite genomen om niet letterlijk uit het Engels te vertalen.

Tot slot: in een verhaal over een meisje dat tegen grote mannen schaakt en ze allemaal verplettert, horen natuurlijk ook mannen die vals spelen. Die zijn helaas niet te bewonderen in *The Queen’s Gambit*. Terwijl Kasparov zo fraai uit eigen werk had kunnen putten. Immers, in 1994 speelde hij in Linares tegen de toen 18-jarige Judit Polgar. Hij deed

een slechte zet en corrigeerde die, een doodzonde. Polgar protesteerde, maar kreeg nul op het rekest. Dat had ik nou graag verfilmd willen zien, het zou Kasparov onsterfelijk hebben gemaakt (*Ed: zie hiervoor het vervolg in deze Balans*).

Anya Taylor-Joy als Beth Harmon

Rode Lopers Combineren – aflevering 33

Peter Das

Helaas kunnen we niet met de familie of vriendenkring om een rijk kerstdiner deze decembermaand. Het coronavirus slaat wild om zich heen. Op het moment van schrijven van deze aflevering van de combinatie-rubriek vliegen de 12.000+ besmettingen je om de oren. Ik hoop dat jullie allemaal gezond zijn en blijven, beste clubgenoten.

Gelukkig is er nog voldoende afleiding te vinden in het aanscherpen van de schaaktactische vaardigheden door het zoeken naar combinaties in onderstaande stellingen.

Net als in andere afleveringen loopt de moeilijkheidsgraad op van makkelijk naar moeilijk. De enige inzender deze keer was, net als de vorige keer, Timo Können, Bedankt Timo!

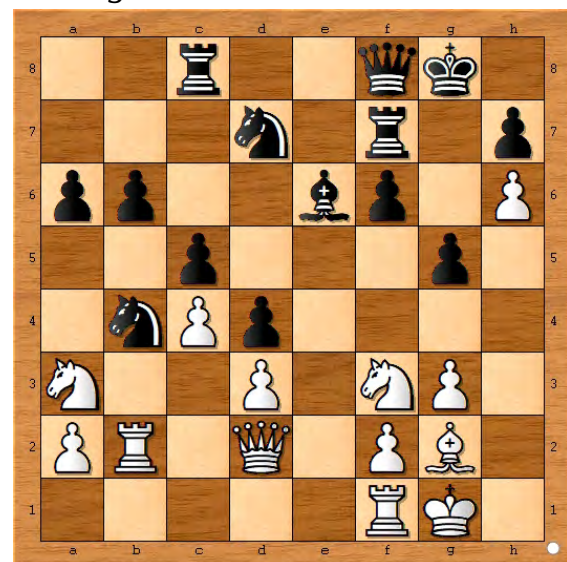
Heb jij in een van je recente of minder recente partijen een mooie combinatie gespeeld of gezien en vind jij een vermelding in De Balans een hele eer, stuur ze dan met oplossing bij voorkeur in pgn of FEN formaat (een screenshot gaat ook wel lukken) op naar

drlcombinaties@gmail.com.

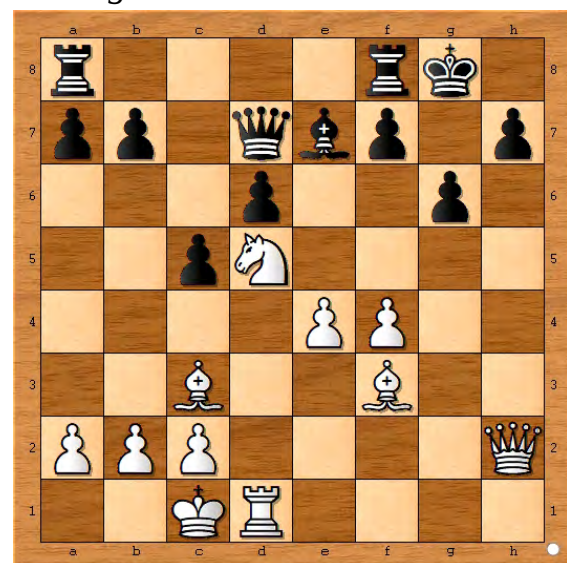
Fragmenten uit internetpartijen zijn ook welkom, mits ze zijn voorzien van naam of *nickname* van tegenstander, type partij (snelschaak, rapid, correspondentie, etc.) en gespeelde datum.

De mooiste ervan worden opgenomen in *Rode Lopers Combineren*.

Stelling 1: wit aan zet

Stelling 2: wit aan zet

Polgar – Kasparov, Linares 1994

Jos Heesen

Naar aanleiding van het stukje van Geurt over *The Queen's Gambit*, hier het verhaal achter Polgar – Kasparov:

In 1994 was Polgar uitgenodigd om deel te nemen aan het 'Linares GM tournament'.

Dat is een toernooi voor de beste spelers ter wereld. In haar partij tegen Kasparov stond ze er na zet 36 niet best voor, maar toen gebeurde er iets opmerkelijks.

Kasparov speelde zijn paard naar c5 waarna hij plotseling het paard naar f8 verplaatste. De vraag is nu of Kasparov het paard op c5 even had

losgelaten of niet. Zo ja, dan moet het paard naar c5 gespeeld worden. Na die zet kan Polgar Lc6 spelen waarmee de toren van zwart verloren gaat. Kasparov zei het gevoel hebben dat hij het stuk niet had losgelaten¹.

De 17-jarige (net geen 18; ze is op 23 juli jarig) Polgar dacht hier anders over maar wilde geen bezwaar maken: *"I was playing the World Champion and didn't want to cause unpleasantness during my first invitation to such an important event. I was also afraid that if my complaint was overruled I would be penalized on the clock when we were in time pressure."* At one point Polgár reportedly confronted Kasparov in the hotel bar, asking him, "How could you do this to me?" Following this incident, Kasparov bluntly told an interviewer "... she just publicly said I was cheating. ... I think a girl of her age should be taught some good manners before making such statements." Subsequently, Kasparov refused to speak to her for three years.

De arbiter gaf aan dat Kasparov het stuk niet losliet en dat het gewoon naar f8 gespeeld mocht worden. Tien zetten later gaf Polgar op.

¹ According to wiki there's a video which shows his hand was released from the piece for 0.04 sec.

2020: drie doden en een overlevende

Kees Volkers

2020: je kon erop wachten!

Dergelijke getallencombinaties lenen zich bij uitstek voor onheilspellende gebeurtenissen. Het was een jaar om snel, dus nooit te vergeten. En de ellende duurt voorlopig voort. Laat ik me focussen op het schaken, want dit is een schaakbulletin.

Het begon al in december voorafgaand aan het rampjaar. We kregen een brief van Alexander Münninghoff, dat hij zich tot zijn spijt moest terugtrekken voor het journalistenkampioenschap in Wijk aan Zee. Er waren bij hem wat tumoren ontdekt en daarvoor zou hij in januari onder behandeling moeten in het Leidsch Universitair Medisch Centrum. Hij wilde aanvankelijk toch gewoon meedoen, 'want hij had gelukkig geen uitzaaiingen in de hersenen', maar de artsen raadden hem dat af. Hem stond een zware behandeling van chemo's en bestralingen te wachten en dat zou hem niet in de kouwe kleren gaan zitten. Maar, zo schreef hij, *'de artsen zijn positief/optimistisch gestemd'* en zijn strijd lust was allerm minst verdwenen. Hij was inmiddels begonnen met het vervolg op 'De Stamhouder' en het eeuwige

leven had hij niet, zo wist hij, maar hij zou er toch graag nog een paar jaartjes 'bij foezelen'. Hij sloot af met het voornemen om op 18 januari langs te komen in Wijk aan Zee: 'ik hoop jullie daar achter het bord en aan de bar te treffen'. Kortom, een optimistische en wat luchtige verkondiging! Maar toch...

Eigenlijk was dat voor mij het laatste zetje om de invitatie voor het journalistentoernooi af te zeggen. Ik twijfelde toch al of ik zou meedoen, was ook vergeten een hotel te boeken. En een journalistentoernooi zonder Alexander zou sowieso veel van zijn glans verliezen, al was hij tegenwoordig niet meer zo aanwezig als vroeger.

Het journalistentoernooi was heilig voor Münninghoff. Hij was er altijd, slechts één keer moest hij tot zijn leedwezen afzeggen, ik geloof omdat hij toen - tegen zijn zin - in Rusland zat. In de Volkskrant beschreef Gert Ligterink het aldus: 'In januari 1993 was Münninghoff het middelpunt van het gelukkige gezelschap dat in San Lorenzo de El Escorial de finale van het kandidatentoernooi tussen Jan Timman en Nigel Short bijwoonde. De zon scheen, de match was spannend en de maaltijden waren feesten. Toch vertrok hij voortijdig. Hij moest naar Wijk aan

Zee om mee te doen aan het jaarlijkse journalistenkampioenschap'.

Vooralsnog echter schenen de zaken te gaan zoals ze ieder jaar gingen: het Tata-toernooi kon nog gewoon plaatsvinden, carnaval werd uitbundig gevierd en in de wintersportcentra was het in de skihutten elke avond feest. En toen kwamen opeens de geruchten over een dodelijk Chinees virus, die alras alarmerende vormen begonnen aan te nemen. Op 13 maart speelde ik mijn laatste externe schaakwedstrijd. Ik mocht invallen in het eerste en ik won, maar dat was voorlopig ook het laatste lichtpuntje. We deden nog wat lacherig over de ellebooggroet, maar een week later ging Nederland in lockdown.

Rond deze tijd bereikte ons ook het bericht dat oud-Rode Loper Dick de Bruin was overleden. Niet aan corona, maar hij was wel een van de eersten die corona-proof naar het kerkhof werd gereden. Langs de route stond op anderhalve meter afstand van elkaar een groot aantal Rode Lopers. Hij was nog altijd vaste gast op de diverse huistoernooitjes die jaarlijks worden georganiseerd. Hij was al een tijd ziek, maar de zomer daarvoor waren we nog met een heel stel Rode

Lopers in Maarn op zijn tuinfeest, toen de ongelofelijke boodschap werd verkondigd: *'dat het laatste onderzoek had uitgewezen dat de behandeling succesvol was verlopen en de tumor was verdwenen'*. Niet dus...

Kort daarna kreeg ik last van een rare zwelling in mijn nek, waarmee ik toch maar even naar de dokter wilde. Vanwege corona mocht ik niet langskomen; of ik niet een foto van mijn nek kon mailen. Toen ik dat gedaan had wilde hij me toch wel even zien. Een paar dagen later zat ik in een grotendeels verlaten ziekenhuis en na een paar onderzoeken kreeg ik het vonnis: keelkanker. Maar *'de artsen waren positief/optimistisch gestemd'*. De kanker was virus-gerelateerd en er waren kansen op een succesvolle behandeling. Op dat moment had ik misschien toch liever het coronavirus gehad, maar je hebt het soms niet voor het zeggen. Virussen zijn ondingen.

Om me moed in te spreken hoorde ik op het nieuws dat journalist en schrijver Alexander Münninghoff was overleden. 'Het kan snel gaan', dacht ik nog. Vanwege corona was er voor vrienden en bekenden de mogelijkheid om de crematieplechtigheid te volgen via

een livestream verbinding, maar daar had ik even geen zin in.

In mei startte mijn behandeling in het UMC: drie chemokuren en 35 bestralingen. Het hals/keelgebied. Al snel kon ik nauwelijks meer eten en in twee maanden verloor ik 20 kilo. Nou kon ik wel wat hebben, maar dit ging wel erg voortvarend. De artsen dreigden met het aanbrengen van een sonde in de buikwand om mij kunstmatig te voeden. Met moeite wurmde ik per dag drie smerige flesjes krachtvoer naar binnen. Over de morfine en de enorme verstoppingen die dat veroorzaakte zal ik niet verder uitweiden, maar ik kan u vertellen dat als je je al zo ellendig voelt en je kunt ook niet meer poepen, dan wil je het liefste dood.

Maar goed, aan alles komt een eind, maar niet per se aan het leven. Een paar weken na de laatste bestraling begon ik me weer langzaam beter te voelen. Ik weet nu ook wat afkicken is: na wekenlang morfine-gebruik lag ik drie nachten stuiterend en klaarwakker in mijn bed.

De hopelijk bevrijdende MRI-scan was op zeven oktober. Op diezelfde dag hoorde ik het nieuws dat Julius Vischjager was overleden. In een gracht in Amsterdam Oost was het lichaam gevonden van een

onbekende man, die later Julius Vischjager bleek te zijn. 'Ach', dacht ik meteen: 'Julius!'

Ik ben er niet achter gekomen hoe hij in die gracht terecht is gekomen.

Zelfmoord ligt voor de hand. Hij was geen drinker, dus zal niet lazarus in de gracht zijn gekukeld.

Vischjager was een hele bijzondere man en nam vroeger ook deel aan het journalistentoernooi. Hij was van Joodse afkomst, zijn ouders kwamen om in het concentratiekamp. In de jaren '60 was hij actief in de provobeweging, daarna begon hij zijn eigen krant uit te geven, de *Daily Invisible*. Die was geheel met de hand geschreven en verscheen wekelijks - 'maar niet elke week'. De krant omvatte meestal niet meer dan twee tot vier pagina's, die hij kopieerde en voor een piek verpatste in de Amsterdamse cafés. Ergens in de jaren tachtig, toen ik nog wel eens een nacht doorhaalde in Amsterdam, heb ik nog eens een exemplaar van hem gekocht, dat ik nog ergens moet hebben liggen. Pas later kwam ik hem tegen op het journalistentoernooi. Ook daar verpatste hij zijn krantjes en uiteraard heb ik er toen weer een paar gekocht, al was het maar om Julius aan een paar centen te helpen, want hij had het niet breed.

Julius was een sjofel geklede, aimabele man, met enkele bijzondere talenten - zo kon hij geweldig piano spelen - maar ergens miste hij ook iets. Bij voorbeeld het vermogen om aan te voelen wat je op gegeven moment wel en niet kunt zeggen, of wanneer je je beter even niet met iemand kan bemoeien en je mond kan houden. Als journalist van de *Daily Invisible* was hij altijd aanwezig bij de persbijeenkomsten van de Tweede Kamer. Hij werd daar natuurlijk gezien als een zonderling, maar Julius was onverstoorbaar en kreeg op gegeven moment het vaste voorrecht om de laatste vraag aan de minister te stellen. Hierdoor werd hij een nationale bekendheid.

Schaken kon hij niet zo goed. Meestal eindigde hij bij het journalistentoernooi ergens onderaan, samen met Ali Blokhuis, de nachtburgemeesteres van Wijk aan Zee. Ikzelf hoorde bij de middenmoot, dus heb ik regelmatig tegen hem gespeeld. Als er dertig schakers waren was ik op rating meestal nummer 14, 15 of 16. Dus moest ik de eerste ronde tegen een topper, of tegen een van de ondersten. En als ik tegen een topper moest, dan kreeg ik de ondersten wel in de tweede ronde. Dat is het lot van

een grauwe middenmoter. Drie uit zes!

De laatste jaren deed Julius niet meer mee in Wijk aan Zee. Maar een tijd lang hoorde hij tot het vaste meubilair. De meeste deelnemers waren wel een beetje Nimby met Julius: ze vonden het prachtig dat hij erbij was, maar bij het slotdiner probeerden ze er wel voor te zorgen dat ze niet naast hem kwamen te zitten. Zelf schreef ik ooit het volgende over hem:

'Het is altijd opletten als je station Beverwijk uitkomt. Want er gaat maar één bus per half uur naar Wijk aan Zee en wie weet wie je tegen komt. Sinds ik een keer met Julius Vischjager (*The Daily Invisible*) de bus moest delen, beweeg ik me tussen het verlaten van de trein en het bestijgen van de bus als een sluipwesp over het stationsplein. Hij kon overigens erg goed piano spelen, Julius, wat hij dan ook overal deed, tot hij net als de bard van Asterix en Obelix van zijn kruk werd getrokken...'

Julius: rave on in heaven!

Wie meer wil weten over Münninghoff en Vischjager raadplege Wikipedia, ze hebben een eigen lemma. Bijzondere mensen dus. Zijn er Rode Lopers met een eigen wikipedia-lemma? Nou dan...

Wat mijzelf betreft: qua schaken bak ik er niks meer van. Dijckzigt was voor mij geen optie meer. Voor het eerst van mijn leven liet ik mij verleiden om online te gaan schaken, maar het ligt mij klaarblijkelijk niet. Ik geef alles weg. Het ergste is nog als in tijdnood je muis niet werkt. Wil je de winnende zet doen en dan weigert-ie, doe je 'm nog een keer, weigert-ie weer, en nog een keer, weigert-ie nog steeds. Zit je vloekend en tierend achter je scherm die kutmuis te verwensen, blijkt dat je schaak staat, waardoor je die zet niet mag doen. Dat soort dingen. Maar in november was er goed nieuws. *'De scan en het laatste onderzoek hadden uitgewezen dat de behandeling succesvol was verlopen en de tumor was verdwenen'.* Inmiddels ben ik weer negen kilo aangekomen en functioneer ik weer bijna normaal. Nu geen corona krijgen, want dat zou lullig zijn. Deze week is de tweede lockdown ingegaan. Wat een kutjaar. Ik ga jullie dus geen 'gelukkig nieuwjaar' wensen, want dat deden we vorig jaar ook en je ziet wat het geworden is. Laten we elkaar een 'minder kutjaar' wensen, dat moet haalbaar zijn.

Partij

Ter ere van Alexander Münninghoff (en mijzelf natuurlijk) geef ik

hieronder nogmaals de enige partij die ik ooit van hem mocht winnen. Dat was in 1999. Hij was het jaar daarvoor kampioen van de journalisten geworden - de enige keer in al die jaren als ik het wel heb - en als middenmoter lootte ik in de eerste ronde tegen hem. Alexander was altijd tegen iedereen beleefd, maar bemoeide zich toch bij voorkeur alleen met de toppers van het schaaktoernooi. Voor mij had hij nog enig respect, omdat ik het hem vaak moeilijk maakte. Hij was natuurlijk een veel betere schaker, maar zijn stijl lag mij wel, omdat hij heel aanvallend speelde, veel risico nam, en tegenstanders van mijn kaliber steevast onderschatte. Toch won ik maar één keer van hem. Een andere reden was dat ik hem aan de toeg redelijk kon bijbenen. Het enige verschil was dat ik bier dronk en hij dezelfde hoeveelheid in wijn verzwolg. En als ik dan na sluitingstijd van Sonnevank verdoofd naar mijn hotel strompelde, nam Alexander nog een fles rode wijn mee naar zijn kamer. Desondanks nam hij de ochtend daarna blijkbaar onaangedaan plaats achter het schaakbord voor de volgende ronde. Eigenlijk een wonder dat die man nog 76 geworden is.

Hier de partij, die ik eerder publiceerde in De Balans van februari 1999.

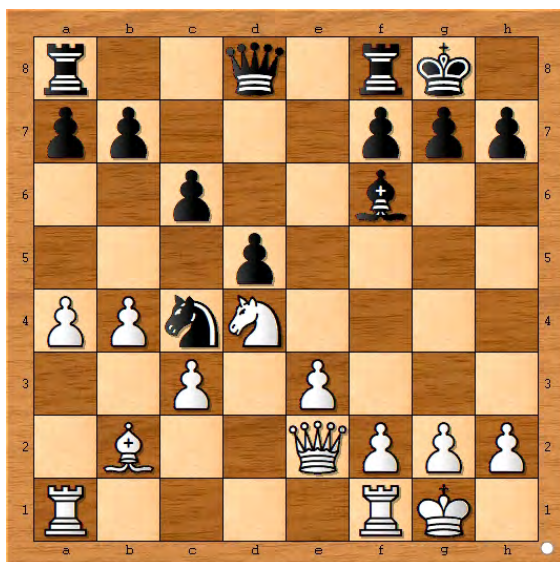
A. Münninghoff (2044) - K. Volkers (1719), Wijk aan Zee 1999

1.d4 d5 2.Pf3 c6 3.e3 Pf6 4.Ld3 Lg4 5.Pbd2 e6 6.c3 Pbd7 7.b4?

Dit bedoel ik nou. Alexander kan niet wachten om mij te overrompelen en gooit veel te snel zijn pionnen naar voren. Beter was het 'normale' e4 of Dc2.

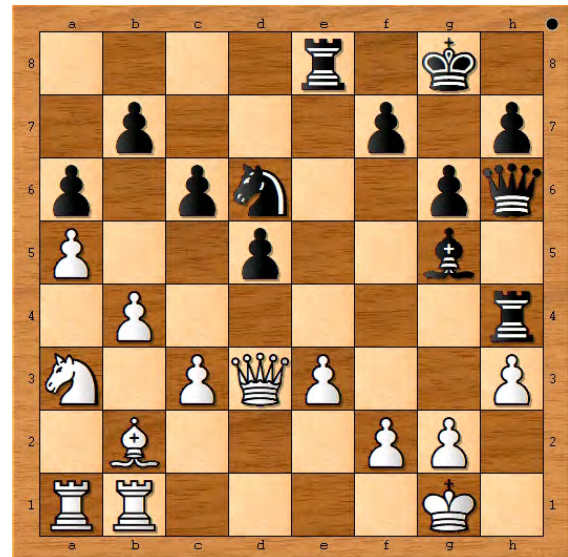
Underschatting...

7... e5 8.dxe5 Pxe5 9.Le2 Pxf3+ 10.Pxf3 Le7 11.0-0 0-0 12.Lb2 Pe4 13.Dc2 Lf6 14.Pd4 Lxe2 15.Dxe2 Pd6 16.a4 Pc4...

Dat komt ervan: het ijzersterke paard nestelt zich in de verzwakte pionnenstelling en legt de witte stukken lam...

17.Tfb1 Te8 18.a5 a6 19.Pb3 Lg5 20.Lc1 Df6 21.Ld2 Dh6 22.Pd4 g6 23.Lc1 Te7 24.Pc2 Tae8 25.Pa3 Pd6 26.Dd3 Te4 27.Lb2 Th4 28.h3

28.., Lxe3!

Het onvermijdelijke offer. Txe3 was overigens nog beter...

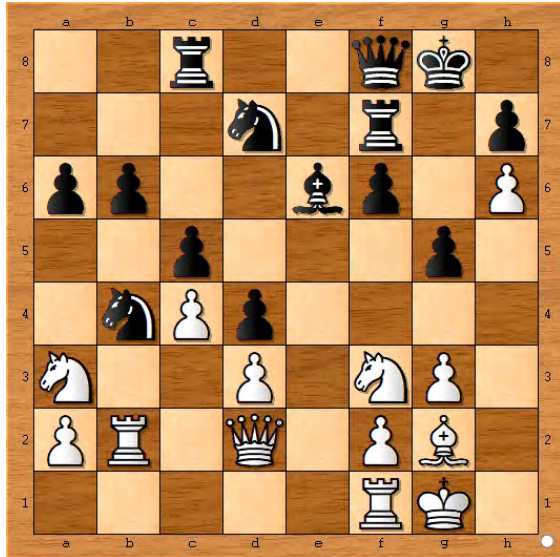
29.fxe3 Txe3 30.Df1 Tf4 31.Pc2...

Wit besluit zijn dame te geven. Nu is het natuurlijk uit. Alleen nog wel even opletten. Alexander is een gehaaide snelschaker...

31...Txf1+ 32.Txf1 Te2 33.Lc1 Dg7 34.Pd4 Te4 35.Lg5 f5 36.Tae1 Txe1 37.Txe1 Pe4 38.Ld8 Dd7 39.Lb6 Pxc3 40.Pe6 Pe4 41.Pf4 Dd6 42.Pd3 Dg3 43.Te3 Dh4 44.Ld4 f4 45.Tf3 g5 46.Kh2 Pd2 47.Tf2 Dg3+ 0-1.

Oplossingen Rode Lopers combineren – aflevering 32

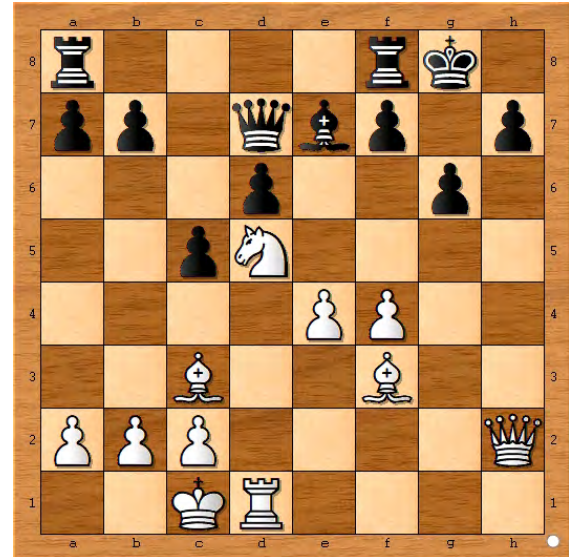
Stelling 1: SuperNezhNL – Tirza Thuiszigt Zwitsers 5+3, 16 december 2020

De Thuiszigt toernooien vormen een rijk archief aan materiaal voor deze rubriek. In deze partij stond zwart uitstekend, tot ze Le6-f5 speelde wat leidde tot de stelling van deze opgave. Wit trekt de stand helemaal gelijk met **1.Pxd4** na **1...cxd4** volgt uiteraard **2. Txb4** misschien had zwart nog een miniem voordeeltje kunnen houden met 2. Lg6. Na 2...Txb4 wordt de stelling dan lekker ingewikkeld. **1-0**

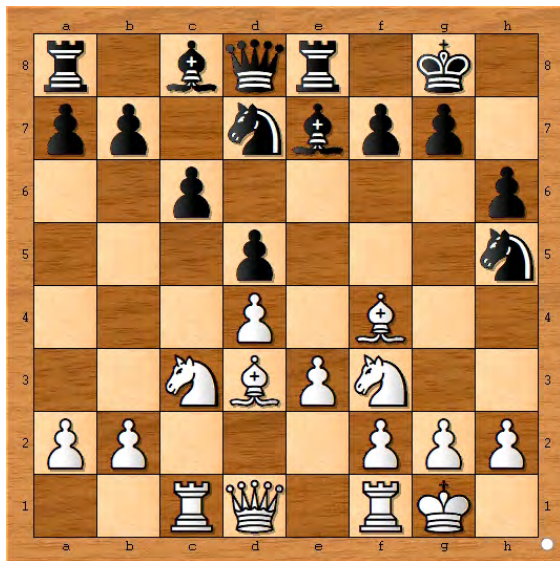
Stelling 2: peterad - tripletripletriple

Chess.com 3 minuten per person per partij 19 december 2020

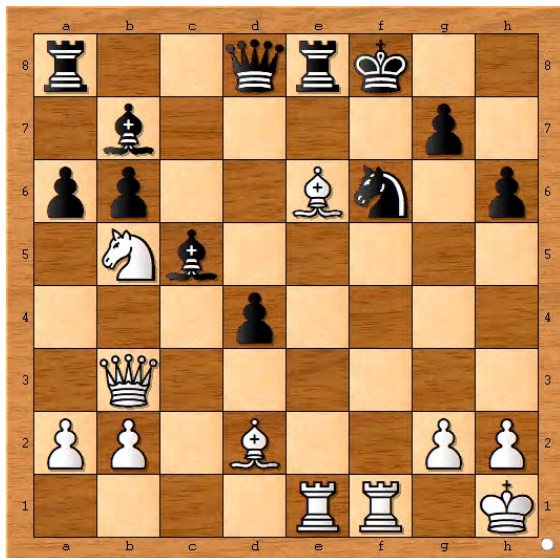
1. Dxb7! Klassiek! Een typisch gevalletje patroonherkenning. Voor de niet geoefende schaker zal dit er spectaculair uitzien, maar voor ons als clubspelers mag dit geen probleem zijn. Na **1...Kxb7** **2. Th1+** kan zwart nog 2 keer een stuk tussenplaatsen, maar daarna gaat het onherroepelijk mat.

Stelling 3: MarchelSch – sreklov
Thuiszigt Zwitsers 5+3, 16 december 2020

1.Pxd5 cxd5 2.Lc7 en de dame kan terug in de doos.

Stelling 4: peterad – Bo-BoJo
Online snelschaakpartij lichess.com
 14 december 2020

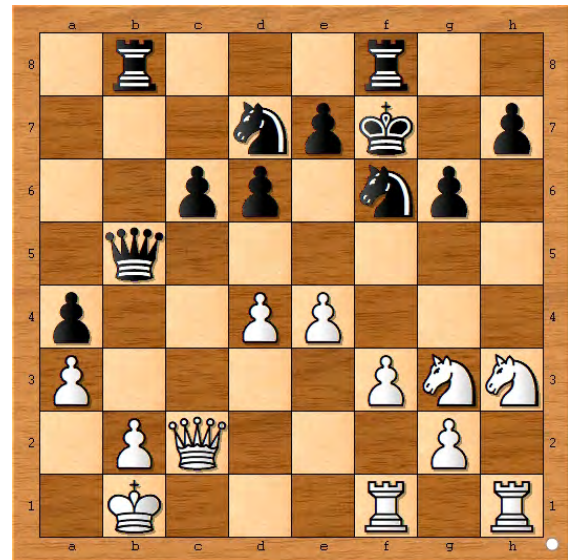

Toegegeven, vrijwel alles wint in deze stelling voor wit, ook al staat hij een pion achter. Als je 1.Lg8

(zoals gespeeld in de partij) of 1.Lxh6 gevonden hebt, mag je tevreden zijn. De meest fraaie voortzetting is echter **1.Pc7!** de dame mag de dekking van het paard op f6 eigenlijk niet opgeven, maar zwart heeft niet veel beters.

1...Dxc7 2.Txf6+ gxf6 3.Lxh6+ Dg7 4.Lxg7 en dat is genoeg voor de winst. 3. ...Ke7 verliest sneller. Na 4. Lc8+ Kd8 5.Txe8 Kxe8 6.Dg8 loopt dit snel mat.

Stelling 5: Timo Können – Paul Spruit
Gent Open, 19 juli 2016

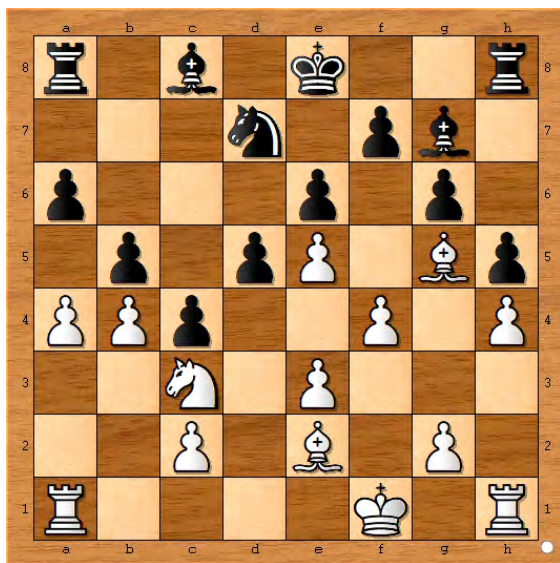

Timo is in wat hij noemt “deze schaakbarre tijden” aan het analyseren geslagen van oude partijen. Heel goed, Timo! Je hebt deze mooie combinatie aan de vergetelheid onttrokken. In de enige stelling van deze aflevering uit het pre-corona tijdperk kan wit met **1.e5!** groot voordeel behalen. De zet

onderbreekt met tempo de dekking van g5 door de zwarte dame. Timo: “**1... dxe5 2.Pg5+ Kg8 3.Pxh7!** en nu was 3...Tf7 met wit voordeel het beste. Mijn tegenstander deed 24...Dxb2+? en verloor snel.”

Stelling 6: Seth van de Vegt – Roman Rae Attinger

Interne competitie Rode Loper, 9 december 2020

Zowaar ook nog een partij uit de door de pandemie geplaagde ‘traditionele’ interne competitie. Over de vraag of je in deze stelling echt van tactiek kunt spreken, kun je lange schaaktheoretische discussies voeren. Feit is dat er een offer plaatsvindt dat tot groot strategisch en positioneel voordeel leidt.

1...Pxe5 2.fxe5 Lxe5 zwart ruilt een stuk voor twee pionnen. **3.Ta3 f6!** Zwart heeft alle 8 pionnen nog op het bord. Dat moet er intimiderend hebben uitgezien voor wit. **4.Lf4**

Lxc3 5.Txc3 e5 Het wordt vechten tegen de bierkaai voor wit, hoewel hij taaier had kunnen verdedigen. Na 5. Txc3 had zwart echter ook wat beters gehad. (diagram `r1b1k2r/8/p3ppp1/1p1p3p/PPp2B1P/2R1P3/2P1B1P1/5K1R`) De Toren staat erg ingesloten, dit kan zwart afstraffen met 5.a5! een oefening in een oefening...